

Crna Gora

GLAVNI GRAD

GRADONAČELNIK

Broj:01-018/25-4855/1

Podgorica, 22. jul 2025. godine

Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

Prilijeno: 24. 07. 2025				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02-016		25-962		

SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA

PODGORICA

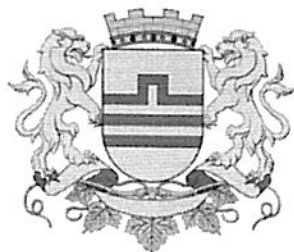
Na osnovu člana 58 stav 1 tačka 2 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list Crne Gore“, br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22 i 85/22), člana 100 stav 1 tačka 2 Statuta Glavnog grada („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br. 8/19, 20/21 i 49/22), podnosim Izvještaj o realizovanim aktivnostima u sprovođenju Lokalnog akcionog plana za podsticanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu – Podgorici za period 2023 – 2025. godine, za 2024. godinu.

Za predstavnika predlagača prilikom razmatranja Izvještaja u Skupštini Glavnog grada i njenim radnim tijelima, određen je Stefan Vešović, v.d. sekretara Sekretarijata za socijalno staranje.

GRADONAČELNIK,

Prof. dr Saša Mujović

GLAVNI GRAD PODGORICA
SEKRETARIJAT ZA SOCIJALNO STARANJE

KANCELARIJA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA POSTIZANJE
RODNE RAVNOPRAVNOSTI U GLAVNOM GRADU ZA PERIOD
2023-2025.GODINE, ZA 2024. GODINU**

Podgorica, april 2025. godine

UVOD

Rodna ravnopravnost podrazumijeva ravnopravno učešće žena i muškaraca, kao i lica drugačijih rodni identiteta u svim oblastima javnog i privatnog sektora, jednak položaj i jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava i sloboda i korišćenje ličnih znanja i sposobnosti za razvoj društva, kao i ostvarivanje jednake koristi od rezultata rada. Ravnopravnost muškaraca i žena utemeljena je međunarodnim i nacionalnim pravnim izvorima.

Rješenjem o obrazovanju Radne grupe, broj: 01-018225-5923/1, od 30. juna 2022. godine, gradonačelnik Glavnog grada Podgorice formirao je Radnu grupu za izradu lokalnog akcionog plana za podsticanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu za period 2023-2025. godine. Zaključkom broj: 01-018/22-6435 od 03.08.2022. godine utvrđen je Nacrt akcionog plana za postizanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu za period 2023-2025. godine i Program javne rasprave. U cilju uspostavljanja i implementacije politike rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou, Skupština Glavnog grada je 6. oktobra 2022. godine, usvojila Akcioni plan za podsticanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu za period 2023-2025. godine (u daljem tekstu: Plan).

Opredjeljujući se za put evropskih integracija, kao okvir za ukupni demokratski i ekonomski razvoj zemlje, obaveza je društva Crne Gore i lokalnih zajednica da mijenjaju institucionalni okvir i prilagođavaju sistem onom nivou razvoja i rodne ravnopravnosti, koji je kao svoj cilj, postavila Evropska unija. Ravnopravnost polova, kao jedno od osnovnih ljudskih prava, garantovano je međunarodnim i domaćim ugovorima i zakonima. Diskriminacija se prepoznaje kao politički neprihvatljiva, ekonomski neisplativa i zakonski sankcionisana. Na taj način, rodna ravnopravnost postaje jedan od osnovnih elemenata u reformskim procesima.

VIZIJA PLANA: Za društvo u kojem sve žene i muškarci i osobe drugačijih polnih identiteta imaju jednake mogućnosti da doprinesu održivom razvoju Glavnog grada Podgorice, i da jednako uživaju u njegovim dobrobitima.

STRATEŠKI CILJ: Dostići viši nivo rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu Podgorica do 2025.godine.

Plan se oslanja na tri osnovna činioca:

- normativni kontekst-međunarodni i domaći;
- kontekst strateških planskih dokumenata koji se donose na državnom nivou;
- socijalni kontekst u Glavnom gradu.

PRIORITETNE OBLASTI:

Planom je predviđeno sedam prioriternih oblasti i to:

- unapređenje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti;
- rodna ravnopravnost u obrazovanju i medijima;
- rodna ravnopravnost u ekonomiji;
- rodno zasnovano nasilje;
- rodno osjetljiva zdravstvena zaštita;

- kultura i sport;
- ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu.

Akcionni plan za podsticanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu za period 2023-2025. godine je razvojni dokument, koji utvrđuje cjelovitu i usklađenu politiku opštine, u cilju unapređenja rodne ravnopravnosti.

U organima i službama Glavnog grada od ukupno 862 zaposlenih, 441 su žene, a 421 muškarci.

Izveštajem Kancelarije za rodnu ravnopravnost, koja funkcioniše u okviru Sekretarijata za socijalno staranje, će se odrediti stepen realizacije planiranih aktivnosti na nivou Glavnog grada Podgorice.

SEKRETARIJAT ZA SOCIJALNO STARANJE

Sekretarijat za socijalno staranje Glavnog grada obezbjeđuje ostvarivanje prava na materijalna davanja i usluge socijalne i dječje zaštite na teritoriji Podgorice, u cilju pružanja pomoći i podrške osobama sa invaliditetom, pripadnicima/cama RE, LGBTIQ zajednice, žrtvama nasilja, starijima, porodicama u stanju socijalne potrebe, korisnicima/cama boračke zaštite i zaštite civilnih invalida rata, uključujući promovisanje rodne ravnopravnosti i manjinskih prava, prevenciju bolesti zavisnosti, itd.

Pravo na usluge, materijalna davanja i druga prava koja građani i građanke Podgorice mogu ostvariti posredstvom Sekretarijata:

- jednokratna novčana pomoć;
- vanredna novčana pomoć;
- poklon paket za novorođeno dijete;
- pomoć za kupovinu školskog pribora;
- pomoć i njega u kući;
- besplatni obrok u narodnoj kuhinji;
- podrška beskućnicima;
- izdavanje radnih i volonterskih knjižica;
- besplatni odmor i rekreacija;
- stanovanje uz podršku;
- naknada dijela troškova zakupnine;
- senior kartice;
- davanje stanova u zakup licima u stanju socijalne potrebe;
- boračka zaštita i zaštita civilnih invalida rata.

Sekretarijat posredstvom partnera iz civilnog sektora, obezbjeđuje usluge socijalne i dječje zaštite:

- Usluga podrške za život u zajednici za osobe sa invaliditetom (sa Crvenim krstom Crne Gore);
- Mobilni timovi – medijacija u zajednici za osobe sa invaliditetom (sa Crvenim krstom Crne Gore);
- Pristupačan prevoz od vrata do vrata za OSI (sa UMHCG);
- Videći pratioci za osobe sa oštećenjem vida (sa Savezom slijepih Crne Gore).
- Takođe, Sekretarijat pruža finansijsku podršku realizaciji i drugih usluga koje se sprovedu na teritoriji Glavnog grada.

Kancelarija za rodnu ravnopravnost, koja funkcioniše u okviru Sekretarijata za socijalno staranje, formirana je u septembru 2021.godine.

Obavlja poslove koji se odnose na unapređenje rodne ravnopravnosti i prava žena, promociju rodno osjetljivog vaspitanja i obrazovanja, unapređenje zaštite od nasilja nad ženama, kao i ravnomjernu zastupljenost žena i muškaraca u svim segmentima društvenog života. Saraduje sa relevantnim institucijama, domaćim i međunarodnim organizacijama.

U nadležnosti Kancelarije je praćenje implementacije Akcionog plana za postizanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu za period 2023-2025. godine. Lokalni akcioni plan za podsticanje rodne ravnopravnosti je razvojni dokument Glavnog grada Podgorica, koji utvrđuje cjelovitu i usklađenu politiku opštine, u cilju unapređenja rodne ravnopravnosti, a izvještajem će se odrediti stepen realizacije planiranih aktivnosti.

Budžetom opredijeljena sredstva Kancelarije za rodnu ravnopravnost u iznosu u iznosu od 10.000 eura su utrošena u kompletnom iznosu.

UNAPREĐENJE LJUDSKIH PRAVA ŽENA I RODNE RAVNOPRAVNOSTI

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć u Sekretarijatu za socijalno staranje, do kraja 2024. godine ostvarile su 1183 žene.

Uslugu „Pomoć i njega u kući” u toku 2024. godine koristilo je 111 žena, od ukupno 127 korisnika/ca.

Besplatan dnevni obrok u Narodnoj kuhinji koristile su u 2024. godini 341 žena i djevojčica, od ukupno 700 korisnika/ca.

Od ukupno 8 beskućnika/ca, koji su ostvarili pravo na novčanu podršku u Sekretarijatu za socijalno staranje, četiri su bile žene.

- V.d. sekretarke Sekretarijata za socijalno staranje Ida Kolinović i izvršna direktorica nevladinog udruženja „ZINAK“ Nikoleta Strugar Bošković potpisale su Memorandum o saradnji, čiji je cilj pružanje podrške socijalno ugroženim samohranim majkama.

Najbitnija stavka je što je pomoć podrazumijevala obezbjeđenje advokatsko - pravne podrške (adekvatno informisanje korisnika o pravima, obavezama i kaznenim odredbama vezanim za roditeljstvo).

Osim pravnog savjetovališta za imovinsko pravne odnose, postupke vezane za prava iz oblasti rada, mobing, ostavinske postupke itd., obezbijedilo se i adekvatno besplatno advokatsko zastupanje u predmetnim slučajevima (tužbe, žalbe, prigovori...), kao i po potrebi angažovanje povjerljivog lica u procesima prijavljivanja prekršaja i krivičnih djela, u postupcima pred sudovima i tužilaštvom, kao i u vansudskom rješavanju sporova. Izrađeni su i lifleti sa praktičnim instrukcijama.

Socijalno ugroženim samohranim majkama (15 članica), koje su obilazili predstavnici NVO „Zinak“, dodjeljivani su i humanitarni paketi, koji su sadržali hranu, pelene, kozmetiku za kupanje i njegu, odjeću i obuću za djecu od 0-3 godine i školski pribor, a upriličen im je i rekreativni tematski izlet (za 25 osoba).

Sekretarijat je ovaj pilot projekat „Rezilijentna zajednica” nastavio već treću godinu, čime je podržao razvoj usluga namijenjenih jednoroditeljskim porodicama, prvenstveno samohranim majkama i njihovoj djeci.

Cilj projekta je bio preventivno i pravovremeno reagovanje na rizične situacije u porodici, obezbjeđivanjem adekvatnih vrsta podrške (utrošeno 3.300 eura).

RODNA RAVNOPRAVNOST U OBRAZOVANJU I MEDIJIMA

- Fokus grupa na temu „Nezamjenljiva uloga oca u odrastanju”, održana je povodom 14. februara, Dana zaljubljenih, u sali Skupštine Glavnog grada, u organizaciji Kancelarije za rodnu ravnopravnost. Fokus grupu očeva, koji su se odazvali pozivu Sekretarijata, vodili su psiholozi Darko Obradović i Miloš Bulatović.
- Raspisan Konkurs za najbolji likovni rad na temu “Moja porodica” (u okviru Kampanje “Nedjelja porodice” Podgorica - Porodica), a povodom obilježavanja Međunarodnog dana porodice 15. maja, za učenike/ice I,II I III razreda osnovnih škola, sa teritorije Glavnog grada - Podgorica. Pristiglo je 310 likovnih radova.

Komisija Sekretarijata za socijalno staranje dodijelila je novčane nagrade i diplome osnovcima:

I mjesto – Eva Rakočević; 300,00 eura i porodični foto-album;

II mjesto – Sofija Vujadinović; 200,00 eura i porodični foto-album;

III mjesto –Avci Berra; 100,00 eura i porodični foto-album.

- Izrađeni kalendari za 2025. godinu sa 12 odabranih radova djece učesnika konkursa „Moja porodica” i po 10 kalendara uručeno mališanima čiji su radovi bili na njima.
- Uručene zahvalnice učiteljicama čija su odjeljenja učestvovala na konkursu;
- Ostali kalendari podijeljeni na narednom konkursu 18. decembra.

Za nagrade utrošeno ukupno 600,00 eura. Pobjednicima su uručeni i posebno dizajnirani porodični albumi za fotografije (utrošeno 157,30 eura). Za dizajn i nabavku bedževa, cegera, stikera, blokova, hemijskih olovki, itd., koji su podijeljeni djeci učesnicima konkursa, ali i na drugim događajima u okviru obilježavanja „Nedjelje porodice” utrošeno je ukupno 998,24 eura. Na dizajn i izradu zahvalnica učiteljicama/školama koje su poslale radove svojih učenika na likovni konkurs utrošeno je 23,96 eura.

- Raspisan Konkurs za najbolji likovni rad, povodom 19. decembra, Dana oslobođenja Podgorice, na temu "Rodna ravnopravnost u mom gradu". Komisija Sekretarijata za socijalno staranje dodijelila je novčane nagrade i diploma osnovcima III, IV i V razreda.

Nagrađeni su:

I mjesto – Dunja Rubežić, OŠ „Pavle Rovinski”, V razred, 300,00 eura

II mjesto – Vasilisa Jauković, OŠ „Sutjeska”, IV razred, 200,00 eura

III mjesto – Luka Spičanović, OŠ „Vuk Karadžić”, III razred 100,00 eura

Za nagrade je utrošeno ukupno 600,00 eura. Izrađeni su kalendari za 2025. godinu od radova djece, koja su učestvovala na konkursu i čiji su radovi bili izloženi u holu skupštine Glavnog grada (za dizajn i izradu kalendara, cegera i bedževa utrošeno 1.003,09 eura; A6 blokova, diploma i drugog promotivnog materijala 496,10 eura). Po deset primjeraka kalendara je podijeljeno djeci čiji su radovi na njima.

Relizacija aktivnosti na projektu “Rodna ravnopravnost u učenju i podučavanju”.

Potpisani su memorandumi o saradnji sa Univerzitetom Donja Gorica i sa Fakultetom političkih nauka Univerziteta Crne Gore, u okviru projekta “Rodna ravnopravnost u učenju i podučavanju”.

- Kancelarija za rodnu ravnopravnost je, poštujući plan i program razvoja lokalne zajednice, te neophodnosti uključivanja rodnog aspekta u strateške dokumente koji projektuju njen razvoj, kao i planove pomenutih univerziteta (koji takođe obuhvataju “Rodnu ravnopravnost u učenju i podučavanju”, u kojima navode saradnju sa kancelarijama za rodna pitanja), kroz ovaj projekat realizovala aktivnost koja ima za cilj:
 - da se učesnice/ci upoznaju sa osnovnim pojmovima vezanim za rodnu ravnopravnost, razumiju i nauče više o pitanjima roda, rodnih identiteta i diskriminaciji po osnovu roda;

- da se učesnici/ce upoznaju sa osnovama ljudskih prava i principima intersekcionalnosti;
- da studenti/ice imaju veća znanja i informacije iz prakse koja će im koristiti u budućem radu.

Povodom toga, na FPN UCG i UDG, zaposlene Sekretarijata za socijalno staranje su održale brojne radionice na teme: Zašto je rod naše pitanje?; Invaliditet iz rodne perspektive; Ljudska prava LGBT osoba; Rodno zasnovano nasilje i nasilje u porodici.

- Kurs engleskog jezika za socijalno ugrožene djevojčice - Na inicijativu i u saradnji sa Ambasadom Republike Turske, realizovan je projekat opšteg i naprednog kursa engleskog jezika u Školi stranih jezika „Bilinguist“, za djevojčice iz socijalno ugroženih porodica. Odabir i upućivanje je sproveo Sekretarijat za socijalno staranje, a kurs su završile četiri djevojčice.
- Na osnovu potpisanog Memorandum sa NVO „Adra“, Sekretarijat za socijalno staranje finansijski je podržao kurs za estetičarke (osnovni i napredni nivo) za pet polaznica iz RE populacije sa područja Konika i na taj način pomogao u razvijanju vještina koje im mogu pružiti veće šanse na tržištu rada. Kurs je trajao četiri mjeseca, a polaznice su, osim stečenih znanja, dobile i sertifikate koji im mogu pomoći prilikom zaposlenja. Kurs je podržan sa 7.698,33 eura.
- Kamp za LBTQ žene „Ciklus“ - Kancelarija za LGBTIQ lica je pružila podršku projektu Udruženja LBTQ žena „Stana“ za sprovođenje aktivnosti pod nazivom „Kreiranje i implementacija informativnog i edukativnog programa kampa za LBTQ+ žene“ pod nazivom „Ciklus“, koji se održao od 03.06. do 09.06.2024. godine. Kancelarija je doprinijela ovoj aktivnosti finansijski i kroz učešće u kreiranju plana kampa i realizaciji radionica. Na kampu je učestvovalo 18 mladih žena koje su imale priliku da kroz interaktivan sedmodnevni informativni i edukativni program osmišljen od strane implementacionog tima, u saradnji sa ženama iz LGBTIQ zajednici, učestvuju u diskusijama na teme koje su definisane kao najvažnije u pripremnom periodu. Budući da izazovi koji okupiraju mlade LGBTIQ+ osobe, a posebno LBTQ žene uključuju u velikoj mjeri sliku o tijelu, samoodređenje, te pitanje samopouzdanja, koje je u velikoj mjeri povezano sa slikom o sebi, implementacioni tim je smatrao da ove teme moraju biti fokus kampa, te diskusija koje su se vodile na istom. Sekretarijat je sufinansirao aktivnosti u iznosu od 1.500,00 eura.
- Panel diskusija – “Podrška LGBTIQ osobama u porodici”, u okviru kampanje “Nedjelja porodice”.

Kancelarija za LGBTIQ lica je organizovala panel “Podrška LGBTIQ osobama u porodici”, u okviru kampanje “Nedjelja porodice”. Na panelu se diskutovalo o značaju podrške, koju bi trebalo porodica da pruži i kakve mogu biti posljedice po pojedinca i društvo ukoliko takve

podršku nema, kao i načinima da se pruži podrška porodicama sa članovima koji su iz LGBTIQ zajednice. Učesnice panela su bile: Jelena Čolaković iz Juventasa, psihijatrica Tea Dakić, psihološkinja Itana Kovačević i ispred Asocijacije Spektra Iskra Đurišić.

RODNA RAVNOPRAVNOST U EKONOMIJI

Na inicijativu predsjednice Skupštine Glavnog grada dr Jelene Borovinić Bojović u 2024. godini pokrenut je niz aktivnosti, u cilju postizanja veće rodne ravnopravnosti.

Skupština Glavnog grada daje podršku svakoj dobroj inicijativi koja ide u pravcu osnaživanja žena, njihovog položaja i perspektive u našem društvu, poruka je predsjednice dr Jelene Borovinić Bojović sa konferencije „Žene u menadžmentu – snaga promjena i ekonomskog napretka”, koja je održana 26. marta, u organizaciji Unije poslodavaca Crne Gore, uz podršku Gradskog parlamenta i Međunarodne organizacije rada. Na konferenciji su govorili ministarka rada i socijalnog staranja Naida Nišić, guvernerka Centralne banke Crne Gore Irena Radović, predsjednik Unije poslodavaca Crne Gore Slobodan Mikavica, nacionalna koordinatorka Međunarodne organizacije rada Nina Krgović i drugi.

Predsjednica Skupštine Glavnog grada dr Jelena Borovinić Bojović učestvovala je u septembru na Forumu rodne ravnopravnosti, koji je organizovan u okviru Berlinskog procesa 2024, a na poziv njemačkog Ministarstva za ekonomsku saradnju i razvoj. Tema Forumu rodne ravnopravnosti bila je Feministička razvojna politika – pristup za ubrzanje EU integracije Zapadnog Balkana, koji je otvorila Švenja Šulce, savezna ministarka za ekonomsku saradnju i razvoj.

Predsjednica Skupštine Glavnog grada dr Jelena Borovinić Bojović u novembru je otvorila prvu u nizu radionica, sa ciljem razvoja prodajnih vještina i poslovne komunikacije u sferi preduzetništva. Radionicu je organizovao Centar za omladinsku edukaciju, u okviru projekta „EmpowHer – Ekonomsko osnaživanje žena kroz digitalizaciju njihovih biznisa”, koji ima za cilj podršku i unapređenje ženskog preduzetništva u Crnoj Gori, u svrhu jačanja uloge žena u poslovnom sektoru.

- Sekretarijat za preduzetništvo i investicije raspisao je Javni konkurs za raspodjelu sredstava iz budžeta Glavnog grada Podgorica opredijeljenih za podršku ženskom preduzetništvu, za koji je izdvojen budžet u iznosu od 70.000,00 eura. Na Javnom konkursu bilo je 100 prijava, od kojih je 20 biznis ideja dobilo bespovratna sredstva, a od tog broja čak njih sedam je nakon toga registrovalo svoj biznis.

Takođe, ovom konkursu je prethodila i dvodnevna obuka na temu “Biznis model CANVAS”, čiji je cilj bio da privuče što kvalitetnije aplikacije, kao i da se što bolje pripreme za intervju, koji je u 2024. godini bio jedan od kriterijuma za dobijanje podrške.

- Služba za podršku poljoprivredi i ruralnom razvoju je u toku 2023/24, u skladu sa IPA II projektom prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo „Otvaranje radnih mjesta u poljoprivredi”, broj CECU/MNE/147, učestvovala u obrazovanju tri nova poljoprivredna klastera a kod kojih su žene imale prednost da budu izabrane kao predsjednice novoformiranih klastera.
- U sklopu Programa podsticajnih mjera podršku poljoprivredi i ruralnom razvoju za teritoriju Glavnog grada Podgorica za 2024. godinu, pružana je podrška u nabavci košnica za pčelare/ke do 30 godina, sa dodatnom podrškom za žene, gdje su pčelari, kao i lica koja su prošla program u JU za smještaj, rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci Podgorica, na Kakarickoj gori, mogla ostvariti podršku u nabavci do dvije košnice, a za žene je bila prednost u podršci nabavke do četiri košnice.

RODNO ZASNOVANO NASILJE

Sigurna ženska kuća za žene i djecu sa iskustvom nasilja, koja obavlja djelatnost u objektu koji joj je Glavni grad ustupio na korišćenje, u 2024. godini pružila je 2.895 usluga ženama i djeci sa iskustvom nasilja.

U skloništu Sigurne ženske kuće, u periodu januar–decembar 2024. godine, boravilo je 59 osoba (21 žena i 38-oro djece), što je za 5 osoba više u odnosu na prethodnu godinu. U Skloništu je u prosjeku bilo 12 osoba mjesečno. U odnosu na prethodnu godinu kada je broj noćenja bio 4.896, 2024. godine SŽK bilježi manji broj noćenja-4.224.

Sigurnoj ženskoj kući se za pomoć obratila 651 osoba sa iskustvom porodičnog nasilja. Nakon inicijalnog savjetovanja sa korisnicama, u skladu sa njihovim potrebama, pružena im je pomoć i podrška.

U 2024. godini inicijalno savjetovanje pruženo je 1316 puta:

- Inicijalno savjetovanje putem telefona – 912;
- Inicijalno savjetovanje razgovorom u kancelariji – 404; U praksi se nerijetko dešava da osoba sa iskustvom nasilja više puta zatraži inicijalno savjetovanje–bilo putem telefona ili dolaskom u kancelariju.
- Prijave policiji – 205;
- Pravna pomoć–773 puta, od toga: - zastupanje stranaka pred sudovima–198, pravni savjeti 418, pravni podnesci 157 (tužbe, privremene mjere, predlozi za izvršenje, odgovor na tužbe, krivične prijave...);

- Medijacija u kontaktu sa institucijama–269;
- Povjerljivo lice (praćenje klijentkinje u postupcima pred institucijama)–272;
- Psihološko savjetovanje–265;
- Broj osoba smještenih u skloništu:59 (21 žena i 38-oro djece).

NVO “Sigurna ženska kuća” kroz projekat “Ženski balans-cijena multitaskinga” uradila je kvalitativno istraživanje koje omogućava dublje razumijevanje svakodnevnih izazova sa kojima se suočavaju žene, uključujući balansiranje između karijere, porodice i drugih obaveza. Istraživanje je urađeno sa ciljem da pruži priliku za žene da izraze stavove, brige i prijedloge za poboljšanje svog položaja. Rezultati istraživanja, kako navode, pokazuju da se žene u Crnoj Gori suočavaju sa brojnim izazovima u uspostavljanju ravnoteže između karijere, porodičnih obaveza i ostalih društvenih uloga. Socijalna očekivanja i stereotipi nameću ženama teret da se usklade sa tradicionalnim ulogama brige i podrške, dok se istovremeno očekuje da ostvare uspješne karijere. Nedostatak podrške i resursa, kao i prisustvo diskriminacije na radnom mjestu dodatno otežavaju ovaj put. Rezultat toga su preopterećenost, stres i osjećaj neispunjenosti kod mnogih žena. One su suočene s duplim standardima, nedostatkom priznanja za svoje napore i nepoštovanjem privatnog vremena. Nakon sprovedenog istraživanja NVO „Sigurna ženska kuća” počela je sa realizacijom online kampanje koristeći informacije iz istraživanja. Nadalje, na temelju identifikovanih područja na kojima je potrebno poboljšanje izradiće četiri vrste smjernica, u odnosu na ciljanu publiku. Smjernice će se formulisati jasno, konkretno, te namjenski za praktičnu primjenu, i to za poslodavce, Uniju sindikata, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i poslanice u Skupštini Crne Gore.

Kroz projekat „Želim zdravu vezu”, realizovali su 20 radionica o zdravoj vezi, te kako prepoznati oblike nasilja i na šta treba obratiti pažnju prilikom ulaska u emotivne odnose. Ukupno 400 učenica i učenika osnovnih i srednjih škola su prošli radionice pod nazivom „Ljubav ne boli”, a prisustvovali su i zaposleni/ne u PP službi škola kao i nastavnici/e. Inspirisani rezultatima ovog projekta, počinju sa realizacijom novog, koji će imati za cilj obuku nastavnog kadra i psihološko pedagoške službe za postupanje po prijavljenim slučajevima emotivnog nasilja ili seksualnog uznemiravanja u školi.

“Sigurna ženska kuća” je u 2024. godini organizovala dva treninga podnazivom “Uloga pedijatar/pedijatrica i drugih zdravstvenih radnika/ca u prepoznavanju i pružanju podrške ženama žrtvama psihičkog nasilja”. Ovaj seminar je osmišljen sa ciljem da pedijatri/pedijatrice izgrade i osnaže svoje profesionalne kompetencije u domenu adekvatnog pristupa majkama/starateljicama i djeci u vezi sa partnerskim nasiljem, i pružanju cjelishodne podrške koja je za njih odgovarajuća i prihvatljiva. Tokom obuke 17 zdravstvenih radnika/ca stekli su vještine potrebne za prepoznavanje i pružanje podrške žrtvama nasilja.

Tokom 2024. godine ženama koje su koristile usluge Skloništa pružena je značajna finansijska podrška za samostalno stanovanje u iznosu od 2.400,00 eura po korisnici. Obezbijeđena je podrška za stanovanje u trajanju od godinu dana za osam žena koje su napustile Sklonište. Svih osam podržanih klijentkinja su započele samostalan život sa maloljetnom djecom, te su iste osnažene putem inovativne usluge na putu ka samostalnom životu. Korisnicama je putem

savjetovanja pružena podrška i pomoć u prevazilaženju izazova koje donosi samostalno funkcionisanje sa djecom. Žene su na taj način imale adekvatnu podršku i oslonac u periodu adaptacije na samostalan život.

Projektom “Vidi sam, nisi mali” istakli su značaj rane prevencije i edukacije, kao i podizanja svijesti među dječacima i djevojčicama da nasilje nad ženama nikada nije prihvatljivo i da je rodna ravnopravnost norma. U nastavku kampanje učestvovali su košarkaši, rukometaši i vaterpolisti, članovi crnogorske reprezentacije. Oni su takođe, kroz poruke kampanje, ukazali na važnost prevencije nasilja nad ženama i djevojkama u Crnoj Gori. Centralna poruka kampanje “Vidi sam, nisi mali” i “Budi bolji od nasilja nad ženama” je poziv na akciju pojedincima, zajednicama i institucijama da zauzmu stav protiv nasilja i zagovaraju jednakost i poštovanje svih.

RODNO OSJETLJIVA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

- Povodom Međunarodnog dana žena Kancelarija za rodnu ravnopravnost, koja je u sastavu Sekretarijata za socijalno staranje, obezbijedila je 40 paketića sa kozmetičkim setovima, poklon bon u vrijednosti 50 eura i po ružu za 40 porodilja u KCCG. Poklone porodiljama uručila je gradonačelnica dr Olivera Injac (utrošeno 120 eura za cvijeće, 1800 eura za poklon bonove, kozmetičke setove 514,40 eura, dizajn i štampu čestitki, kesa i koverti sa logom Glavnog grada 329,85 eura).

Kancelarija za rodnu ravnopravnost pružila je podršku i po pitanjima rodno osjetljive zdravstvene zaštite:

- Sekretarijat za socijalno staranje bio je partner u kampanji “Dok si na vrijeme” – sa ciljem pružanja podrške preventivi i liječenju karcinoma dojke (potpisan Memorandum o saradnji) – 5.000,00 eura sa budžetske pozicije Aktivnosti Kuće Zdravlja. Na predavanju održanom u Skupštini Glavnog grada, u okviru ove kampanje predsjednica Gradskog parlamenta dr Jelena Borovinić Bojović poručila je da se žene na prvom mjestu moraju brinuti o svom zdravlju.
- Sekretarijat za socijalno staranje je podržao događaj “Race for the Cure” – sportski događaj za zdravlje žena, sa ciljem pružanja podrške ženama koje se liječe od karcinoma dojke (potpisan Memorandum o saradnji) – 3.000,00 eura sa budžetske pozicije Aktivnosti Kuće zdravlja. Za potrebe događaja su naručene majice za tim Sekretarijata za socijalno staranje, sa jedinstvenom porukom i logom Sekretarijata i Glavnog grada;
- Sekretarijat za socijalno staranje (Kancelarija za rodnu ravnopravnost), u saradnji sa Skupštinom Glavnog grada, organizovao je panel diskusiju “Ružičasti oktobar”, 24.

oktobra 2024. godine, u Multimedijalnoj sali Skupštine Glavnog grada. Događaj je otvorila dr Jelena Borovinić Bojović, predsjednica Skupštine Glavnog grada, a panelisti su bili: dr Sanja Lekić, direktorka Instituta za onkologiju KCCG, Tajla Međedović, psihološkinja na Institutu za onkologiju KCCG, dr Ivan Samardžić, spec. epidemiologije IJZCG i Svetlana Mijušković, koja je govorila o ličnom iskustvu.

- Sekretarijat za socijalno staranje je podržao NVO Lantana u realizaciji radionica podrške ženama oboljelim od karcinoma dojke (potpisan Memorandum o saradnji) – 2.000,00 eura sa budžetske pozicije Aktivnosti Kuće zdravlja.
- Sekretarijat za socijalno staranje (Kancelarija za LGBTIQ lica) učestvovao je na Drugom festivalu mentalnog zdravlja „Zašto se (ne) mijenjamo?“.

Kancelarija je, u saradnji sa Udruženjem LBTQ žena „Stana“, organizovala radionicu pod nazivom „Zdravi odgovori na stres – ključ rezilijentnosti LGBTIQ osoba“, u okviru Drugog festivala mentalnog zdravlja. Radionica na kojoj su se učesnici/e kroz teoriju, interaktivne vježbe i diskusiju bavili stresom, posebno onim koji je prouzrokovao predrasudama, diskriminacijom, nasiljem, koji potiče iz homofobije, bifobije i transfobije. Pored toga, fokus je bio na razvijanju samoupravljanja nad vlastitim emocijama i ponašanjima i jačanju autonomije, omogućavajući učesnicima da preuzmu kontrolu nad svojim emocionalnim odgovorima i donose odluke koje doprinose kvalitetu njihovog života. Takođe, pružene su informacije o resursima, pravima i podršci, što će ohrabriti angažovanje u zajednici kako bi se dodatno ojačala socijalna podrška i rezilijentnost. Cilj radionice je bio da prepoznaju česte i specifične situacije koje izazivaju stres kod LGBTIQ osoba i razviju strategije za prevladavanje ovih uzroka stresa. Moderatorke radionice su bile Marica Vlahović, šefica Kancelarije za LGBTIQ lica pri Sekretarijatu za socijalno staranje Glavnog grada i Milica Prelević, psihološkinja i članica Udruženja LBTQ žena „Stana“.

KULTURA I SPORT

Sekretarijat za kulturu tokom 2024. godine realizovao je niz aktivnosti usmjerenih na promociju rodne ravnopravnosti kroz kulturne projekte, programe i manifestacije.

1. Kulturne manifestacije i programi afirmacije rodne ravnopravnosti:

Sekretarijat za kulturu kroz tradicionalne manifestacije: "Dani Dragana Radulovića", "Podgoričko kulturno ljeto", "Internacionalni sajam knjiga" i "Decembarska umjetnička scena - DEUS" tokom 2024. godine podržao je i organizovao niz kulturnih programa usmjerenih na afirmaciju ženskog stvaralaštva i podizanja svijesti o rodnoj ravnopravnosti.

Dobitnica Međunarodne književne nagrade "Dragan Radulović" za 2024. godinu bila je Ozana Ramljak, istaknuta hrvatska spisateljica za djecu i mlade. U okviru manifestacije "Dani Dragana Radulovića" održana je i promocija nagrađivanog romana „Mika" autorke Jelene Angelovski iz Srbije.

Tokom manifestacije "Podgoričko kulturno ljeto", u periodu od četiri mjeseca, realizovano je 13 programa (izložbe, pozorišne predstave, koncerti, književne večeri), koji su na različite načine doprinijeli afirmaciji rodne ravnopravnosti i promociji stvaralaštva domaćih i regionalnih umjetnica. U ovim programima učestvovalo je ukupno 38 učesnika.

Na "Internacionalnom sajmu knjiga" predstavljene su renomirane autorke iz zemlje i inostranstva kroz promocije knjiga i književne večeri. Među učesnicama su bile Jovana Karaulić, Olja Knežević, Čeri Smit (Engleska), Jovana Bojović, Justina Bargjelska (Poljska), Danka Ivanović, Nađa Petrović, Snježana Banović, Jasmina Ahmetagić, Ursula Vigele (Austrija), Jelena Angelovski i Anđela Bulajić i mnoge druge. U ovim programima učestvovalo je 39 učesnika. Manifestacija "Decembarska umjetnička scena - DEUS" kroz četiri programa afirmisala je stvaralaštvo autorki poput Lidije Vujačić, Mihaele Marie Hintermayer, Jovanke Vukanović i Aleksandre Vujisić, uz učešće ukupno devet učesnika.

2. Projekti podržani putem Konkursa za sufinansiranje projekata iz oblasti kulture:

Sekretarijat za kulturu finansijski je podržao tri značajna projekta u oblasti kulture koji su promovirali rodnu ravnopravnost:

- Studio Štab – predstava "Draga profesorice";
- Ankica Đurišić i Olivera Rogonjić – istraživački projekat "Prosvjeta i prosvjetne radnice u Podgorici do 1940.";
- Ecstatic Move 2024. Podgorica – inicijativa za podršku ženskom DJ-ingu.

3. Podrška izdavačkoj djelatnosti:

Sekretarijat za kulturu je finansijski podržao objavljivanje monografije "Žene Crne Gore", autorki Olivere i Tijane Todorović. Ova monografija donosi biografije i ilustracije više od 60 znamenitih žena iz Crne Gore, čiji su rad i talenat značajno doprinijeli emancipaciji društva. Ilustracije su izrađene na osnovu istorijskih zapisa i fotografija.

Sekretarijat za kulturu Glavnog grada Podgorica tokom 2024. godine ostvario je značajne rezultate u sprovođenju aktivnosti iz Lokalnog akcionog plana za podsticanje rodne ravnopravnosti. Organizovane manifestacije, edukativni programi i institucionalne mjere doprinijeli su osnaživanju žena u kulturi, podizanju svijesti o važnosti rodne ravnopravnosti i stvaranju inkluzivnijeg kulturnog ambijenta u Glavnom gradu. Sekretarijat će i u narednom periodu nastaviti s aktivnostima koje promovišu jednakost i osnažuju žene u kulturnom sektoru.

- JU Muzeji i Galerije Podgorice realizovala je multimedijalni projekat umjetnice Ivane Ivković „Luka povjerenja“. U ovom projektu umjetnica se bavi pitanjima patrijahalnog poretka i heteronormativnih modela sagledavajući korupciju kao uzrok i posljedicu opresivnog sistema a muško tijeloreprezent je djelovanja na rodne okvire i stereotipna očekivanja.

U okviru Podgoričkog likovnog salona izlagale su umjetnice koje se bave temama vezanim za rodnu ravnopravnost.

Umjetnica Gordana Kuč se predstavila sa projektom pod nazivom „Tragom slobode“. Glavna tema ovog umjetničkog projekta je osvajanje ličnih kolektivnih sloboda, kao i emancipacija žene/društva. Veliki je izazov suočiti se s pitanjima društvene i pojedinačne emancipacije, a još veći djelovati, stvarati i vizuelno istraživati umjetničke događaje posvećene ovoj temi, tj. umjetnički ih oblikovati. Jedno od takvih vizuelnih istraživanja je objekat pod nazivom „Tragom slobode“. Objekat je realizovan u nekoliko varijanti i nijansi ljubičaste boje, različitog oblika i ritmičnosti, a svojim djelovanjem afirmiše procese osvajanja lične/ženske, društvene/kolektivne emancipacije.

Umjetnica Lana Čmajčanin se predstavila radom U „Prirodi statistike“, priroda je personifikovana na dva načina: lično i statistički.

Tradicionalni odnos između žena i prirode više nije pasivan. Materijalna priroda statistike o položaju žena u patrijarhalnim društvima je ćutljiva, dok priroda postaje lična, politička i javna – životni prostor ženskih glasova i vidljivosti iza tih brojeva i njihove pasivne politike. Kontekstualizovanjem aktuelnih statistika na ovaj način, rad otkriva i kritikuje nepovoljne i subordinirane društvene, pravne i socio-ekonomske pozicije žena u neoliberalnim kapitalističkim i savremenim patrijarhalnim društvima. On se oslanja na estetiku herbarijuma sa kraja 19. i početka 20. vijeka, perioda prvog talasa feminizma i začetka borbe za ženska prava i širu solidarnost.

Umjetnica Selma Selman se predstavila Video-performansom Viva La Vida koji prikazuje umjetnicu kako sjedi u frontalnom položaju, sa tepihom koji visi u pozadini. S krajnjom pažnjom ona prstima dubi lubenicu, jede njenu srž i pije sok. Pogled joj je sve vrijeme uprt u gledaoca. Sama kompozicija podsjeća na ikonu svetiteljke. Način na koji Selman predstavlja samu sebe i način na koji postavlja scenu bogati su simbolikom. Dok haljina koju nosi sugerise njeno romsko nasleđe, etnološki obrazac tepiha upućuje na tradicionalan tkački zanat koji je na Balkanu prvenstveno rezervisan za žene. Lubenica je povezana sa principima plodnosti i ženstvenosti. Tepih i haljina odražavaju tradiciju, identitet i porijeklo. Ipak, uprkos ovim referentnim tačkama, rad ne pruža čisto konvencionalnu sliku žene. Umjesto toga, čin raskopavanja lubenice sugerise brutalnost, snagu, ponos, provokaciju i emancipaciju a svaki od tih koncepata je dodatno ojačan prisustvom umjetnice.

U okviru redovnog likovnog programa promovisano je stvaralaštvo žena umjetnica, tako da je u našim izložbenim prostorima realizovano jedanaest samostalnih izložbi žena umjetnica.

- Kulturno informativni centar „Budo Tomović”, pri realizaciji godišnjeg Plana rada za 2024. godinu, vodio se i ključnim prioritetima Lokalnog akcionog plana za podsticanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu Podgorica za period 2023-2025. godine.

Program su realizovali u okviru Informativno-edukativnog, Muzičkog, Dramskog i Likovnog programa KIC-a „Budo Tomović”, kao i Američkog ugla u KIC-u.

U okviru redovnog književnog programa (informativno-edukativni u 2024. Godini, učestvovalo je 18 spisateljica i 20 pisaca).

U okviru likovnog programa u 2024. godini samostalne izložbe imale su četiri likovne umjetnice i tri umjetnika. Napominju da su imali šest kolektivnih izložbi, gdje je bilo i muških i ženskih stvaralaca, uz blagu brojčanu prednost žena.

U okviru dramskog programa, u predstavama i tribinskom segmentu programa u 2024. godini, učestvovalo je 19 stvaralaca i 13 stvarateljki.

U muzičkom programu učestvovalo je 26 muzičarki i 44 muzičara u solo izvođenju i manjim grupnim sastavima.

U okviru redovnog književnog programa u 2024. godini, u velikom broju programa promovisano je stvaralaštvo autorki:

- Kroz rad Foruma mladih pisaca promovisano je književno stvaralaštvo: Jane Radičević, Nataše Gudelj, Barbare Delač, Sofije Drakulović, Julije Mijušković, Marije Ivanović i Marije Vujošević.
- Na književnom festivalu Literitorija učestvovala su spisateljice Marina Gudelj, Tijana Rakočević i Alena Begić.
- Održan je program posvećen savremenim ženskim glasovima irske književnosti. O specifičnosti spisateljskih glasova savremenih irskih književnica i konteksta u kojem stvaraju govorile su Aleksandra Nikčević Batričević, Sandra Barjaktarović i Jelica Kovačević.
- Izdavačku produkciju OJU Muzeji Kotor predstavile su direktorica Muzeja Dušica Ivetić i glavna urednica programa, Jelena Vukasović, koje stoje iza recentnih izdanja Muzeja Kotor.
- Promovisana knjiga za djecu „Pero plavog feniksa“ spisateljice Olge Gojnić Borilović.
- Promovisana zbirka poezije „Ekspres lonac“ pjesnikinje Milene Radević.

U okviru muzičkog programa u 2024. godini u velikom broju programa promovisano je stvaralaštvo autorki i interpretatorki:

- Koncert gitaristkinje Nađe Grdinić u okviru ciklusa Mladi talenti.
- Koncert pijanistkinje Katarine Krpan.
- Deseto izdanje ciklusa Kompozitorke iz sjenke, koji predstavlja muzičko stvaralaštvo žena, realizovan je u saradnji sa francuskom pijanistkinjom Mari Vermulen, koja je izvela muziku francuskih romantičarki Viržini Morel, Šarlot Soi i Mel Boni.
- Rumunska pijanistkinja i kompozitorica Ramona Horvat premijerno je nastupila u našoj zemlji sa svojim trijom, kada su izveli svoj muzički projekat „Carmen's Karma“.
- U okviru ciklusa „Kamerna muzika“ koncert je održao ansambl „Union“ u čijem su sastavu i: Nadežda Artamonova i Marija Đuranović, violine, Ilijana Bogojević Zvicer, viola, Olesja Anakovskaja, violončelo. Na drugom krugu koncerta kamernе muzike, članica dua bila je Ana Viparinova Krsmanović, harmonika.
- Sopran Kristina Perković iz Nikšića predstavila se u okviru ciklusa Mladi talenti.
- Koncert iz muzičkog žanra „World Music“ priredila je vokalna umjetnica Tamara Jokić.
- Na koncertima u posljednjem kvartalu godine predstavile su se inostrane umjetnice Sarah Pagin i Sara Marjanović.
- Predavanje muzikološkinje Vesne Ivanović na temu „Njegoš i muzika“, u okviru obilježavanja crnogorskog praznika kulture Njegošev dan - 13. novembar.

U okviru likovnog programa u 2024. godini u velikom broju programa promovisano je stvaralaštvo autorki:

- Izložba slika Vesne Oborine pod nazivom „Cvijet ljubavi“, kojom je autorka obilježila 25 godina od svoje prve samostalne izložbe.
- Izložba radova škole crtanja i slikanja „Treće doba“ koju vodi umjetnica Milanka Đuranović-Bajčetić.
- Deseta samostalna izložba fotografija Lidije Vukčević Vučurović „Putosnice“.
- Izložba radova nastalih na umjetničkoj rezidenciji u okviru projekta „Moć žena u stripu – WOMCOM“
- Izložba radova autorke Irene Tadić pod nazivom „Podgorica-Bratislava-Beč-Abuja“.

U okviru dramskog programa u 2024. godini u velikom broju programa promovisano je stvaralaštvo autorki:

- KIC je podržao rad na pozorišnoj predstavi „Riječ autora“, autorke Jovane Bojović.
- Premijerno je odigrana predstava „Serdarski triton“ u režiji Jovane Bojović.
- U okviru devetog izdanja festivala kamernih ostvarenja MAKADO publici su se predstavile i glumice: Tanja Bošković, Anđelija Rondović, Jelena Đukić, Marija Đurić, Tatjana Kecman, Marija Maša Labudović i Milica Šćepanović.
- U okviru tribine Podgoričke price učestvovalе su dramaturškinja i pjesnikinja Dagana Tripković i slikarka Ivana Stanić.

- Aktivnosti vezane za rodnu ravnopravnost koje je Sekretarijat za sport sproveo u 2024. godini su sljedeće:

Glavni grad je u julu 2024. godine usvojio Odluku prema kojoj su preuzeta osnivačka prava nad Ženskim rukometnim klubom Budućnost, čime se dvostruki evropski šampion vratio u gradsko vlasništvo. Na taj način je ŽRK Budućnost spašen gašenja, čime je istovremeno omogućen nastavak trenažnog procesa za brojne djevojčice i djevojke iz Podgorice i Crne Gore, što je jasan indikator politike čija je namjera da se obezbijedi rodna ravnopravnost u oblasti sporta.

Za ovu namjenu iz Budžeta Glavnog grada, preko Sekretarijata za sport, izdvojena su sredstva u iznosu od 500.000 eura.

U Programu rada Sekretarijata za sport za 2024. godinu našle su se brojne manifestacije i aktivnosti koje za cilj imaju uključivanje što većeg broja osoba muškog i ženskog pola u sportske procese u Podgorici:

- Prvenstvo osnovnih škola Podgorice - U periodu mart/april realizovana su takmičenja u 10 sportova za oko 1500 učenika i učenica iz 21 osnovne škole sa teritorije Podgorice. Svaki sport je obuhvatao turnire za dječake i djevojčice.

- Kamp perspektivnih sportista Podgorice - na sedmodnevnom kampu u junu na Kopaoniku za najbolje sportiste/stkinje Podgorice učestvovalo je 60 dječaka i djevojčica (po 30) iz 4 najpopularnija sporta (košarke, rukometa, fudbala i odbojke).

- Školski sportski raspust - Procjena je da je u sportsko-rekreativnim aktivnostima Sekretarijata za sport tokom jula i avgusta, za djecu koja školski raspust provode u Podgorici, na šest lokacija u gradu učestvovalo oko 2000 dječaka i djevojčica predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta (65% dječaci, 35% djevojčice).

- Međunarodna konferencija "Sport iz drugog ugla" - organizovana je u oktobru u saradnji sa portalom "Sportfem", specijalizovanim za ženski sport, na teme: "Olimpijski ciklus" i "Ishrana i zdravlje sportista i sportistkinja". Govornice na konferenciji bile su Katarina Bulatović iz Crnogorskog olimpijskog komiteta, Jelena Dubljević, predsjednica Košarkaškog saveza Crne Gore, Sara Jovanović, nutricionistkinja i karatistkinja i Jovana Peković, džudo reprezentativka Crne Gore.

- PG ping pong - tenis stoni u tvojoj zoni - u sklopu amaterskog takmičenja na stolovima širom grada, koje je za potrebe građana/ki instalirao Glavni grad, realizovanog u septembru i oktobru u saradnji sa STK Spin, održano je 8 kvalifikacionih turnira (6 muških i 2 ženska), na kojima se nadmetalo ukupno 118 takmičara/ki (od čega 29 žena).

- Srednjoškolci Podgorici - takmičenja u 6 sportova za učenike i učenice podgoričkih srednjih škola održano je u novembru i decembru. U njima je učestvovalo oko 500 podgoričkih srednjoškolaca/školki (odnos 70% muškarci, 30% žene).

- Atletski maraton "Podgorica Millennium Run" - U novembru je održan četvrti atletski maraton na kojem je učestvovalo 2700 takmičara/ki iz 37 zemalja sa svih kontinenata (odnos 60% muškarci, 40% žene).

Sve nabrojane manifestacije u Programu rada Sekretarijata za sport kontinuirano se realizuju. Sredstva za realizaciju obezbijedena su iz Budžeta Glavnog grada.

Sekretarijat za sport je putem Javnog konkursa za sufinansiranje programa rada sportskih organizacija za 2024. godinu sportskim organizacijama: sportskim klubovima, sportsko-rekreativnim društvima, sportskim organizacijama lica sa invaliditetom – klub ili društvo (ženskim, muškim i kombinovanim), sa sjedištem na teritoriji Glavnog grada, raspodijelio sredstva u iznosu od 400.000,00€ iz Budžeta Glavnog grada, za realizaciju svojih programa rada.

RAVNOPRAVNOST U PROCESU ODLUČIVANJA U POLITIČKOM I JAVNOM ŽIVOTU

Na dan 15.01.2024. godine, u Službi Skupštine Glavnog grada, radno je angažovano 10 žena, od čega su tri na rukovodećoj poziciji.

Na Sajtu Skupštine Glavnog grada – Podgorice (www.skupština.podgorica.me), u dijelu – Drugi akti Skupštine: Odluke i Izbor i imenovanja, objavljene su sve odluke i obavještenja koja je donijela Skupština Glavnog grada u 2024. godini.

Prema podacima iz februara 2024. godine od ukupno 58 odbornika/ca u Skupštini Glavnog grada, je 26 odbornica (jedan odbornik/ca nije imenovan, dok je jedna odbornica podnijela ostavku na odborničku funkciju).

Skupština Glavnog grada, kao stalna radna tijela obrazovala je pet odbora i tri savjeta, a svi odbori imaju predsjednika/cu i po osam članova/ca. Od ukupno 80 članova stalnih radnih tijela Skupštine Glavnog grada, imenovano je njih 79, od čega su 36 pripadnice ženskog pola. Od 45 članova u pet odbora, 19 je pripadnica ženskog pola, a od 33 člana (jedan nije imenovan) u tri savjeta 17 je pripadnica ženskog pola. U stalnim radnim tijelima Skupštine Glavnog grada, na mjestu predsjednice radnog tijela zastupljena je jedna pripadnica ženskog pola (Savjet za prevenciju narkomanije i drugih bolesti zavisnosti).

Predsjednica Skupštine Glavnog grada dr Jelena Borovinić Bojović boravila je u aprilu u zvaničnoj posjeti Skoplju, gdje je o ženskim pravima razgovarala sa Valentinom Disovskom, predsjednicom Nacionalne platforme ženskog preduzetništva Sjeverne Makedonije. Posjetu je

ocijenila jako važnom, budući da je Sjeverna Makedonija u regionu prepoznata kao zemlja koja ima zavidnih 40 procenata ženskih kvota, te će nam njihovo iskustvo u ovoj oblasti biti od velikog značaja. Predsjednica Skupštine Glavnog grada je bila gost i gradonačelnice Skoplja Danele Arsovske sa kojom je takođe, između ostalog, razgovarala o modelima povećanja ženskih kvota i veće zastupljenosti žena na izbornim listama.

Zajednica opština Crne Gore, u saradnji sa Skupštinom Glavnog grada Podgorice i OEBS-om u Crnoj Gori, organizovala je 7. juna međunarodnu konferenciju „Ženske kvote – put do jednakosti“, koja je održana u Skupštini Glavnog grada. Konferencija je obuhvatila dvije glavne teme, odnosno dva panela:

1. Kvote za poboljšano političko učešće žena;
2. Govor mržnje prema ženama i digitalno nasilje.

Konferencija je okupila eksperte i predstavnike lokalnih vlasti Grada Zagreba, Skoplja i Ljubljane, kao i predstavnike svih opština u Crnoj Gori, kako bi razgovarali o važnosti uvođenja i sprovođenja ženskih kvota u političkim i društvenim strukturama. Glavni ishod događaja je potpisivanje Deklaracije, koja se odnosi na povećanje ženskih kvota.

Panel diskusija pod nazivom „Između doživljaja i stvarnosti, kako se primjenjuju politike rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori“, koja je održana u junu u organizaciji Centra za ženska prava, uz podršku Australian Aid-a okupila je zainteresovane strane koje su diskutovale o tome da li se suštinski poboljšao položaj žena i djevojčica u Crnoj Gori.

- Kancelarija za rodnu ravnopravnost je pripremala analizu – Rodna dimenzija zaposlenih u Glavnom gradu (prikupljeni podaci od svih organa i službi Glavnog grada).

ZAKLJUČAK

Shodno navedenom u izvještaju, može se zaključiti da je tokom 2024. godine realizovan veći dio aktivnosti predviđenih Akcionim planom za postizanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu za period 2023-2025. godine.

Smatramo da bi u narednom periodu trebalo jačati međusektorsku i međuinstitucionalnu saradnju, kao i saradnju sa nevladinim i međunarodnim organizacijama.

Nastaviće se aktivnosti koje su uspješno realizovane u prethodnom periodu, kao i posvećeno raditi na implementaciji novih, koje će Radna grupa unijeti u Nacrt lokalnog akcionog plana za podsticanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu – Podgorici za period 2026-2028. godine. Taj Nacrt će se u IV-om kvartalu naći pred odbornicima Skupštine Glavnog grada.

Ravnopravnost polova, kao jedno od osnovnih ljudskih prava, garantovano je međunarodnim i domaćim ugovorima i zakonima. Diskriminacija se prepoznaje kao politički neprihvatljiva, ekonomski neisplativa i zakonski sankcionisana. Na taj način, rodna ravnopravnost postaje jedan od osnovnih elemenata u reformskim procesima.

Opredjeljujući se za put evropskih integracija, kao okvir za ukupni demokratski i ekonomski razvoj zemlje, obaveza je društva Crne Gore i lokalnih zajednica da mijenjaju institucionalni okvir i prilagođavaju sistem onom nivou razvoja i rodne ravnopravnosti, koji je kao svoj cilj, postavila Evropska unija.

Na osnovu člana 60 Statuta Glavnog grada ("Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi", broj 8/19, 20/21 i 49/22), Skupština Glavnog grada - Podgorice, na sjednici održanoj dana _____ 2025. godine, nakon razmatranja izvještaja o realizovanim aktivnostima u sprovođenju Lokalnog akcionog plana za podsticanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu – Podgorici za period 2023 – 2025. godine, za 2024. godinu, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

USVAJA SE Izvještaj o realizovanim aktivnostima u sprovođenju Lokalnog akcionog plana za podsticanje rodne ravnopravnosti u Glavnom gradu – Podgorici za period 2023 – 2025. godine, za 2024. godinu

Broj: _____

Podgorica, _____ 2025. godine

SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA - PODGORICE

PREDSJEDNICA,
dr Jelena Borovinić Bojović